

MAA- JA METSÄTALouden HARJOITTAJAN PIKAOPAS

KONEPUOLEN LAINSÄÄDÄNTÖÖN 15.3.2008

TRAKTORI

- Traktori, T-luokka, on moottorikäyttöinen joko pyörin tai teloin varustettu ajoneuvo, joka on rakennettu vetämään, työntämään, käyttämään tai kuljettamaan pääasiassa maa- ja metsätaloudessa käytettäviä työvälineitä tai vetämään tai työntämään maa- ja metsätaloudessa käytettäviä ajoneuvoja.
- Traktorin suurin sallittu rakenteellinen nopeus 40 km/h.

LIKENNETRAKTORI

- Liikennetraktori on tavarankuljetukseen tarkoitettu **kuormaa kantava nestepainetoimisella runko-ohjauksella** varustettu traktori, eli Dumpperi.
- Liikennetraktori on myös muu liikennetraktoriksi **rekisteröity** ajoneuvo.
- Liikennetraktoreiksi luokitellaan myös muut traktorit, joiden kytkentämassa ylittää 10 tonnia tavarankuljetusta suoritettaessa. **Liikennetraktoreiksi ei kuitenkaan katsota traktoria, jota käytetään polttoainemaksulain 7 § tarkoitettuihin maa- ja metsätalouden kuljetuksiin.**
- Liikennetraktorin suurin sallittu rakenteellinen nopeus 50 km/h.

MOOTTORITYÖKONE

- Moottorityökone on työkoneeksi rakennettu tai varustettu ajoneuvo. Esim kaivinkone, kauhakuormaaja, leikkuupuimuri, trukki, metsätraktori, konttinosturi jne.
- Moottorityökoneen suurin sallittu rakenteellinen nopeus on 40 km/h.
- Traktori/liikennetraktori on ”moottori”työkone, kun siihen on liitetty jokin työväline ja se ei ole kuljetustarkoituksessa, jolloin se on polttoainemaksusta vapaa työtehtäviä suoritettaessa, kuten moottorityökoneetkin. Huom. kuitenkin traktorin ajoneuvoluokitus ei muutu moottorityökoneeksi.

TRAKTORIN PERÄVAUNU

- **Traktorinperävaunu** on R-luokan ajoneuvo, joka on tarkoitettu tavarankuljetukseen.
- Traktorin perävaunun mallia ei periaatteessa ole määritelty, jolloin perävaunu voi olla perinteinen maatalousperäkärri, lavetti tai varsinainen perävaunu.
- Hinattava laite on muu kuin perävaunu, ei tavarankuljetukseen rakennettu, esim. tielana/höylä, sahalinjasto jne.
- Traktorin perävaunua eikä hinattavaa laitetta tarvitse rekisteröidä.

TRAKTORIN, LIKENNETRAKTORIN JA MOOTTORITYÖKONEEN PAKOLLISET VARUSTEET

Renkaat

- Traktorissa ja moottorityökoneessa tulee olla ilmarenkaat tai kumipäällysteiset telaketjut. Renkaissa saa käyttää nastoja, lumiketjuja tai vastaavia liukuesteitä, jotka eivät oleellisesti vahingoita tien pintaa.
- Renkaissa ei ole urasyvyysvaatimusta, mutta kudokset eivät kuitenkaan saa olla näkyvissä. Renkaiden kantavuus tulee vastata ajoneuvon akselin kantavuutta.

Peilit ja näkyvyys

- Traktorissa ja moottorityökoneessa, jonka omamassa on yli 0.5 tonnia, tulee olla taustapeilit.

Jarrut

- Traktorissa ja moottorityökoneessa tulee olla tehokas käyttöjarru ja seisontajarru tai käyttöjarrun pidätyslaite.

Hitaan ajoneuvon kilpi

- Traktorissa ja moottorityökoneessa, jonka omamassa on suurempi kuin 0,5 tonnia, tulee olla hitaan ajoneuvon kilpi. Alle 500 kg erittäin suositeltava varustus!
- Mikäli traktoriin tai mtk:n on kytketty kilvellä varustettu hinattava ajoneuvo, ei sitä tarvita ”vetäjässä”.

Muut pakolliset rakenne ja varustemääräykset

Huurteen- ja sumunpoistolaite, vetolaite/kiinnityskohta vetotankoa tai köyttä varten edessä, koneellinen tuulilasin pyyhin ja pesujärjestelmä, toimiva äänimerkinantolaite sekä liikennetraktorissa perävaunun jarruliitin (jarruventtiili).

Traktorin ja moottorityökoneen tulee olla tieliikennelain mukaan sitä liikenteessä käytettäessä rakenteeltaan, varusteiltaan, kunnoltaan ja muilta ominaisuuksiltaan turvallinen ja tavanomaisissa ajotilanteissa helposti hallittavissa. Ajoneuvon rakenne ja ulkopuolen muoto ei saa aiheuttaa vaaraa muille tiellä liikkujille.

Liikennetraktorissa tulee olla kaikki samat varusteet kuten traktorissakin

AJOPIIRTURI, TYÖAJAT JA PIIRTURIN KÄYTTÄMINEN

- Liikennetraktoreissa on oltava ajopiirturi 1.1.1992 alkaen, mikäli kyseisellä yhdistelmällä suoritetaan **kuljetusta luvanvaraisen tavaraliikenteen** ehdoilla.
- Ajopiirturia ei tarvitse käyttää yksinomaan maataloudessa ja metsänhoidossa käytettävissä traktoreissa. Eli ajopiirturia ei vaadita asennettavaksi ja ajo- ja lepoaikoja ei tarvitse noudattaa Aakt 7 § mukaisissa ajoissa.
- Ajopiirturin käyttöä ja määräyksiä sovelletaan kuten kuorma-autoihin. Eli normaalit ajo- ja lepoajat.
- Ajopiirturin tarkastuspöytäkirja tulee olla liikennetraktorin mukana. Ajopiirturin tarkastus tulee suorittaa kahden vuoden välein.

TRAKTORIN MASSATIEDOT

OMAMASSA JA KÄYTTÖHETKEN TODELLINEN MASSA

- Traktorin omamassa on rekisteriotteeseen merkitty massa.
- Käyttöhetken massa on **todellinen kokonaisuus**, jonka traktori punnitustilanteessa painaa.
- Omamassaan ei kuitenkaan hyväksytä kuin enintään 1/3 lisäpainoja rekisteriotteeseen merkittyyn omamassaan tai valmistajan antaman lisäpainojen verran pienemmän ollessa määräävä tekijä. (Lisäpainot yleensä pienemmät)

AKSELI- JA TELIMASSA

Suurin sallittu akselille kohdistuva massa tiellä on:

a) muu kuin vetävä akseli	10 t	
b) vetävä akseli (<u>ei koske traktorin perävaunua</u>)	11.5 t	

Suurin perävaunun kaksiakseliselle telille kohdistuva massa on:

a) akseliväli pienempi kuin 100 cm	11 t	
b) akseliväli 100-129 cm	16 t	
c) akseliväli 130-179 cm	18 t	
d) akseliväli 180 cm ja suurempi	20 t	

Suurin perävaunun kolmiakseliselle telille kohdistuva massa on:

a) akselien etäisyys enintään 130 cm	21 t	
b) akselien etäisyys 131 ja suurempi	24 t	

KYTKENTÄMASSA

Traktorin kytkentämassa perävaunulle muodostuu 4:lla eri tapaa:

A: 2 x traktorin todellinen käyttöhetken massa, ellei B tai C kohdan arvot täyty.

B: 1. 2.6 traktorin todellinen käyttöhetken massa, mikäli vetokoukkuun kohdistuu pystysuuntainen voima, jonka suuruus vähintään 15 % hinattavan ajoneuvon kytkentämassasta tai

2. jos traktorissa on jarrujärjestelmä jolla saavutetaan 3.5 m/s² hidastavuus, mikäli traktori on täysillä lisäpainoilla varustettu

C: 3 x traktorin todellinen käyttöhetken massa, jos perävaunussa on traktorin jarrupolkimesta säätävät toimivat jarrut.

D: **Muuhun kuin rekisteröityyn liikennetraktoriin** kytkettävän hinattavan ajoneuvon kytkentämassa saa olla **enintään 10 tonnia**, mikäli a, b tai c kohta sekä ajoneuvon akselimassa ei sitä rajoita. Tämä rajoitus ei kuitenkaan koske polttoainelain 7 § mukaisia kuljetuksia.

KOKONAISMASSA

Kokonaismassalla tarkoitetaan sitä, miten paljon kyseistä ajoneuvoa tai ajoneuvoyhdistelmää voidaan kuormittaa valmistajan tai tieliikennelain määräämin rajoin, eli se on suurin kuormatun ajoneuvon tai ajoneuvoyhdistelmän massa.

Traktorin kokonaismassa muodostetaan periaatteessa samalla tapaa kuin auton ja puoliperävaunun. Eli muodostettaessa kokonaismassa, pitää ensin muodostaa perävaunulle kytkentämassa, joka määräytyi edellisen sivun ohjein. Kytkeämassaa muodostettaessa käytetään traktorin omamassaa tai käyttöhetken massaa, mikäli sitä on kasvatettu varustein. Kun kytkentämassa on saatu määriteltyä, tulee määrittellä perävaunun kantavuus eli kokonaismassa sen akselistorakenteen tai valmistajan määrittämän suurimman sallitun kokonaismassan mukaan. Pienempi näistä on se tekijä, joka määrittelee perävaunun sallitun kokonaismassan. Viimeiseksi lisätään traktorin rekisteriotteen kokonaismassa (ei omamassa) perävaunun massoihin, jolloin saadaan yhdistelmän suurin sallittu kokonaismassa tiellä. Huom. perävaunun aisapaino saa olla maksimissaan 3 tonnia, mikäli kantavuudet eivät sitä rajoita.

1. Esim. traktoriperävaunu yhdistelmä maa- ja metsätalousajossa

Traktorin omamassa rekisteriotteen mukaan	4000 kg	
Traktorin kokonaismassa rekisteriotteen mukaan	8000 kg	
Traktorin käyttöhetken todellinen massa, lisäpainojen kera	5000 kg	
Perävaunun kokonaismassa valmistajan mukaan		15000 kg
Perävaunun akselivälin aiheuttama kokonaismassa 1.25 m		16000 kg

Kyseessä jarruton traktorin perävaunu, jonka painosta 15 % kohdistuu vetokytkimelle ja traktori on nelivetoinen, jolloin kytkentämassana käytetään 2.6 X omamassaa tai käyttöhetken massaa. $2.6 \times 5000 \text{ kg} = 13000 \text{ kg}$.

Yhdistelmän suurin sallittu kokonaismassa on:

Traktorin kokonaismassa	+	perävaunun suurin sallittu kokonaismassa	=	yhd. kokonaismassa
8000 kg	+	13000 kg	=	21 000 kg

2. Mikäli samainen yhdistelmä olisi muussa kuin maa- ja metsätalouden piiriin kuuluvassa ajossa ja traktori ei olisi liikennetraktoriksi rekisteröity, niin yhdistelmän suurin sallittu kokonaismassa tällöin olisi:

Traktorin kokonaismassa	+	perävaunun suurin sallittu kokonaismassa	=	yhd. kokonaismassa
8000 kg	+	10 000 kg	=	18 000 kg

Eli traktorin kokonaismassa tuli siis rekisteriotteesta tai ajoneuvotiedoista ja perävaunun suurin sallittu kokonaismassa tuli pienimmästä määräävästä tekijästä, eli

- VALMISTAJAN
- AAKT:N TAI
- KYTKENTÄMASSAN

rajoittamana.

KYTKENNÄT

KAHDEN PERÄVAUNUN KYTKEMINEN TRAKTORIIN

Traktoriin kytkettyyn perävaunuun saa kytkeä **kytkentämassaltaan pienemmän perävaunun** tai vastaavan maatalouteen käytettävän hinattavan ajoneuvon.

Perävaunujen tai perävaunun ja hinattavan ajoneuvon yhteenlaskettu **kytkentämassa ja kokonaismassa ei saa ylittää etummaisien perävaunun** rakenteen perusteella määräytyvää kytkentämassaa, eikä muitakaan kytkentämassa ehtoja.

Nähtävyyksiin ja yleisötilaisuuksiin tutustuvien henkilöiden kuljetuksissa käytettävässä traktoriperävaunu yhdistelmässä voi olla useampiakin perävaunuja. Vaatimukset kuitenkin kovat: Poliisin hyväksymällä reitillä, max. nopeus 25 km/h, DE-luokan ajo-oikeus jne.

DUMPPERIKYTKENTÄ

Kuormaa kantavaan runko-ohjauksella varustettuun traktoriin, dumpperiin, ei saa kytkeä hinattavaa ajoneuvoa.

Huom. aina käytettävä dieseliä ilman Aken poikkeuslupaa sekä huomioikaa että suurin osa dumppereiden rekisteriotteessa olevista kokonaismassoista on virheellisesti merkitty!

KYTKINKOHDAN SUURIN SALLITTU MASSA

Traktoriin kytketty keskiakseliperävaunu saa kuormittaa pystysuuntaisesti traktorin vetokytkintä maksimissaan 3 tonnin suuruisella voimalla. Tämä massa voidaan laskea perävaunun kantavuuteen mukaan, mikäli akselimassa/kokonaismassa ei sitä rajoita alemmaksi!

MOOTTORITYÖKONEEN KYTKENNÄT

Moottorityökoneeseen saa kytkeä poltto- ja voiteluaineiden sekä työhön liittyvien varusteiden kuljetukseen käytettävän ajoneuvon, matkailuperävaunun tai vastaavan hinattavan laitteen kuten esimerkiksi taukotuvan, työmaakopin tms. On huomioitava, mitä polttoainetta käyttää kuljetustehtävissä, sillä kun **työkoneeksi varustettua traktoria käytetään kuljetustehtävissä on ajoneuvoa pidettävä kuljetusvälineenä ja siinä on käytettävä dieselöljyä tai maksettava päivämaksu.**

VALO JA HEIJASTIN MÄÄRÄYKSET

Traktorin ja moottorityökoneen pakolliset valaisimet ja heijastimet

	Traktorissa ja moottorityökoneessa tulee olla seuraavat valaisimet ja heijastimet	Sallittu lukumäärä, sijoitus, kytkentä , hyväksyntä ja väri.
1	Lähivalaisimet	2 kpl. Korkeus 50-120(150) cm. E- hyväksyntä. Kytkeä etu-, taka-, ääri- ja rekisterikilven valojen kanssa. Lähivalot/kaukovalot samassa.
2	Suuntavalaisimet/Hätävilkkukytkentä	Ruskeankeltaiset. Korkeus 40-190(230) cm, alle 40 cm reunasta. enemmän kuin 50 cm toisistaan
3	Etu- ja takavalaisimet	Edessä valkoiset, takana punaiset. Korkeus 40-190(210) cm, alle 40 cm reunasta.
4	Traktorissa jarruvalaisimet, 1.1.92 alkaen käyttöön otetuissa traktoreissa. Liikennetraktorissa aina	Punaiset 2 kpl. 40-190(210) cm , enemmän kuin 50 cm toisistaan.
5	Takarekisterikilven valaisin, mikäli kilpi on tarkoitettu kiinnitettäväksi taakse	Valkoinen, valaisee pelkästään kilven. Korkeus enintään 250 cm. Kytkeyty toimimaan takavalojen kanssa.
6	Takana punaiset heijastimet, ei kolmion muotoisia	Punaiset. Korkeus 40-90(120) cm, alle 40 cm reunasta. Voidaan sijoittaa 2 kpl
7	Tiellä tai sen vierellä käytettäessä työtehtäviin vilkkuva ruskeankeltainen varoitusvalaisin	Normaali vilkkuva ruskeankeltainen varoitusvalaisin.
8	Ajoneuvon edessä yli 1 m tai takana ulottuvan muuta rakennetta kapeamman rakenneosan tai varusteen merkitsemiseksi sivuille näkyvät ruskeankeltaiset heijastimet, ei kolmion muotoisia	Ruskean keltainen heijastin

Traktorin perävaunun pakolliset valaisimet ja heijastimet

- suuntavalaisimet, milloin vetäjän suuntavalaisimet eivät ole näkyvissä
- takavalaisimet
- takana punaiset heijastimet
- hitaan ajoneuvon kilpi
- etuheijastimet, mikäli leveys yli 2.2 m, moottorityökoneeseen liitetyn perävaunun leveys yli 1.6m.

Hinattavan laitteen pakolliset valaisimet ja heijastimet

- suuntavalaisimet , jos vetävän ajoneuvon suuntavalaisimet eivät ole selvästi näkyvissä.
- takavalaisimet käytettäessä hinattavaa laitetta olosuhteissa, jotka liikennesääntöjen mukaan edellyttävät valojen käyttöä.
- takana punaiset heijastimet
- etuheijastimet , jos hinattavan laitteen leveys yli **1.6 metriä**
- hitaan ajoneuvon kilpi

Liikennetraktorin perävaunu: pakolliset varusteet, valaisimet ja heijastimet

Liikennetraktorin perävaunulla on poikkeuksellisesti monia lisävaatimuksia tavallisen traktorin perävaunuun/hinattavaan laitteeseen verrattaessa.

1. **Käyttöjarru**, joka toimii traktorin jarrua käytettäessä.
2. **Seisontajarru eli käsijarru**. Perävaunun kytkennän irrotessa yllätyksellisesti ajossa, on perävaunussa oltava laite, joka lukitsee jarrut, huom. tässä suuria ongelmia.
3. **Roiskesuojat** kaikilla pyörillä.
4. Lisäksi vaaditaan seuraavat **valaisimet ja heijastimet**
 - jarruvalot
 - suuntavalot
 - etuvalaisimet
 - takavalaisimet
 - sivuvalaisimet. Mikäli lavarakenteen pituus on **yli 6 metriä**, on sivuvalaisimia oltava perävaunun kummallakin puolella vähintään 2 kpl, enintään 2 m ja korkeintaan 6 m etäisyydellä toisistaan
 - takana punaiset kolmion malliset heijastimet
 - **hitaan ajoneuvon kilpi**
 - etuheijastimet, jos perävaunun leveys on yli 2.2 m tai moottorityökoneen perävaunun leveys on yli 1.6 m. (Väritään valkoiset.)

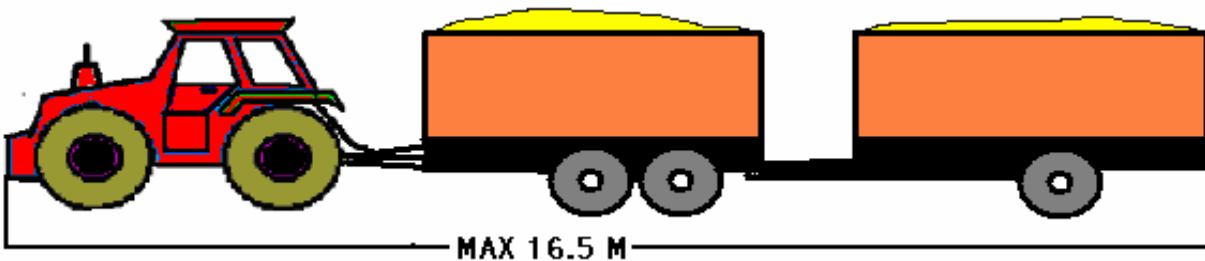
TRAKTORIPERÄVAUNUYHDISTELMÄN JA TRAKTORIN SEKÄ PERÄVAUNUN SUURIN SALLITTU PITUUS, KORKEUS JA LEVEYS

Traktorinperävaunun ja traktorin suurin sallittu korkeus 4.20 m

Traktorinperävaunun suurin sallittu leveys 2.60 m
- lietalantavaunun 3.30 m
- muita poikkeuksia, kts erikoiskuljetus.

Traktorin ja perävaunun muodostaessa yhdistelmän, määräytyy suurin sallittu yhdistelmän pituus perävaunun akselistorakenteesta riippumatta.

- Traktori + perävaunu 16.50 m
- Traktori + 2 perävaunua tai pv + hinattava laite 16.50 m
- Traktori + enemmän kuin 2 perävaunua 25.25 m
(Huom. tämä koskee ainoastaan huvi- ja yleisötilaisuuksien henkilökuljetuksia)
- Moottorityökone + perävaunu 16.50 m
- Liikennetraktori + perävaunu 16.50 m

ERIKOISKULJETUSRAJAT

Erikoiskuljetusajoneuvo ja yhdistelmä:

- **Veneen kuljetukseen** tarkoitettu traktoriin kytkettävä traktoriperävaunu
- Jakamattomaksi esineeksi katsottavan
 - **tietyn työkonetyypin** tai
 - **maatalous/tienpitokoneen sekä -laitteen** kuljetukseen rakennettua tai varustettua traktoriin kytkettävää traktoriperävaunua (kaivinkone/metsätraktori/puimuri = moottorityökone).
- **Turvetuotantoon käytettävä kone** tai
- **Traktoriin kytketty turvetuotannossa käytettävä**
 - **hinattava laite** tai
 - **kuormaamaton perävaunu**
- **Mitään muuta ei saa kuljettaa erikoiskuljetuksena kuin yllä olevia kuljetuksia.**
- Traktorilla suoritettavan erikoiskuljetuksen aikana ei saa ylittää traktoriperävaunu-yhdistelmän **sallittuja massoja**, eikä niihin saa lupia!

Mittarajat kuormanylityksille

Ajoneuvolaji

Kuorman ylitys

Lupa ylitykselle
Akelta

Ajoneuvon edessä kaikissa tapauksissa.	2.00 metriä	Kyllä
Kuorma-auton ja varsinaisen erikoiskuljetusperävaunun, henkilö- ja pakettiauto- ja traktori-yhdistelmän takana	4.00 metriä	Kyllä

Ajoneuvolaji

Korkeus

Leveys

Pituus

Lupa ylitykselle
Akelta

Moottorityökone	4.40 metriä	4.00 metriä	20.00 metriä	Kyllä
Turvetuotantokone, traktori ja kuormaamaton turvetuotantoperävaunu tai hinattava laite	4.40 metriä	4.00 metriä	27.00 metriä	Kyllä
Traktori ja traktoriperävaunu, kun kuormana vene, maatalous- tai tienpitokone tai -laite	4.40 metriä	4.00 metriä	20.00 metriä	<i>Ei</i>
Traktori ja traktoriperävaunu, kun kuormana pylväitä	4.20 metriä	2.60 metriä	20.00 metriä	<i>Ei</i>
Traktori ja traktoriperävaunu, kun kuormana on työkone	4.40 metriä	3.50 metriä	20.00 metriä	<i>Ei</i>
Kuorma-auto, jossa kuljetusritilä tai vastaava varustus, kun kuormana on TYÖKONE	4.40 metriä	3.50 metriä	16.00 metriä	Kyllä Ei

AJOKORTIT

Traktorin ajokortti vaatimus asiat eivät ole aivan yksiselitteisiä asioita. Se, mikä määrittelee ajokortin luokan, on traktorin käyttötarkoitus ja se kuka sitä käyttää.

Ajokorttiluokat traktori T, kuorma-auto C ja yhdistelmäkortti DE **TIE ALUEELLA**

1. Traktorin ja moottorityökoneen ajaminen vaatii vähintään **T-luokan** ajokortin.
2. Liikennetraktorin ajokorttivaatimuksena on kuitenkin vähintään **C-luokan** ajokortti.
3. **Maa- ja metsätalousajossa**, eli polttoainemaksulain 7 § mukaisessa ajossa, traktoria ei pidetä liikennetraktorina, vaan se luokitellaan traktoriksi, jolloin alemman luokan ajo-oikeus riittää kuljettamiseen.
4. **Työkonekäytössä, eli polttoainemaksulain 6 § mukaisessa ajossa**, traktori ei muutu ajoneuvoluokitukseltaan moottorityökoneeksi nykyisen tiukan EY direktiivityksen mukaan, jolloin liikennetraktoria käytettäessä työkonekäytössä esim, lumenaurauksessa tms. tehtävässä tulee kuljettajalla olla C-luokan ajo-oikeus.
- 5.. Traktorin pv.lla saa kuljettaa ainoastaan **DE-luokan** ajo-oikeudella poliisin hyväksymällä reitillä nähtävyyksiin ja yleisötilaisuuksiin tutustuvia **henkilöitä**. Max nopeus 25 km/h ja perävaunun rakenteet ja varusteet kuljetukseen sopivat.

TIEN ULKOPUOLELLA: Ikävaatimus moottorikäyttöisen ajoneuvon kuljettamiseen on 15-vuotta, poislukien TÄYSIN suljetut alueet eli eristetyt alueet.

TRAKTORIN, PERÄVAUNUN, HINATTAVAN LAITTEEN ja työvälineiden sekä koneiden MERKINNÄT

Tienpitoon ja maatalouteen käytettävät ajoneuvot ja laitteet

1. Maatalouteen tai tienpitoon käytettäviin **työkoneisiin, työvälineisiin ja hinattaviin laitteisiin** ei sovelleta Aakt 24 ja 25 pykälien päämittoja koskevia säännöksiä. **Niitä saa kuitenkin kuljettaa yli 4.00 metriä leveänä vain, jos tielaitteet eivät rajoita liikkumista.** Ei koske perävaunuja, eikä itse ajoneuvoa.

Työkone tai laite ei kuitenkaan saa ilmeisesti vaarantaa muuta liikennettä, ja kaikki kohtuudella vaadittavat toimenpiteet ylileveyden poistamiseksi on tehtävä

2. **Ylileveiden työkoneiden, työvälineiden ja laitteiden (> 2.60 m) merkitsemiseksi on ajoneuvon eteen ja taakse, tai jos työvälinettä tai laitetta vedetään, vetävän ajoneuvon eteen ja työvälineen taakse, asetettava pituudeltaan ja sijoitukseltaan ajoneuvon ja työvälineen suurinta leveyttä vastaava, vuoroittaisin punaisin ja keltaisin poikkijuovin**

maalattu kilpi, jonka päissä on edessä valkoiset ja takana punaiset heijastimet. Vastaavat merkinnät voivat olla ajoneuvossa tai laitteessa.

3. Jos vetävän ajoneuvon tai sen perävaunun valojen ja heijastimien näkyminen on estynyt, tulee laite varustaa vastaavin irrallisin valaisimin ja heijastimin.

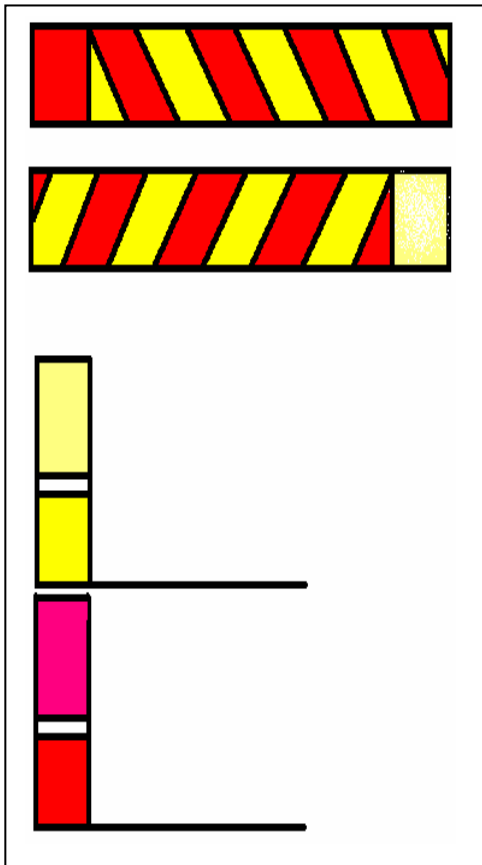
Suurimman sallitun leveyden ylittyessä tulee lisävalojen olla seuraavanlaiset:

- Eteenpäin suunnatut lisävalojen tulee näyttää ruskeankeltaista valoa
- Taaksepäin suunnattujen punaista
- Niiden tulee toimia samanaikaisesti etu- ja takavalaisimien kanssa.
- Punakeltaraidoituksellinen kilpi molemmilla puolilla äärilaidoilla
- Lisäksi oltava heijastimet

Ulkonevat osat ja laitteet

Kun traktoriin tai moottorityökoneeseen on liitetty **työväline (työkone tai laite)**, joka ulottuu yli 0,2 metriä ajoneuvon suurinta leveyttä vastaavan pituussuuntaisen pystytason ulkopuolelle tai jos **ajoneuvon tai työvälineen leveys on suurempi kuin 2.6 metriä**, on ulkonevat osat merkittävä sekä eteen että taaksepäin vuoroittaisin punaisin ja keltaisin juovin. Ulkonevat osat on lisäksi varustettava eteenpäin suunnatuin valkoisin ja taaksepäin suunnatuin punaisin heijastimin.

Ulkonevien osien ja laitteiden merkintä.

Ulkonevat osat (**osat jotka ylittävät yli 20 cm traktorin sivureunasta ja ajoneuvon tahi työvälineen leveyden ylittäessä 2.6 metriä**), on ulkonevat osat merkittävä eteen- ja taaksepäin suunnatuin punakeltaisin juovin, sekä varustettava eteenpäin valkoisilla ja taaksepäin punaisilla heijastimilla. Tämä koskee myös työkoneita. Lisäksi oltava E-hyväksytty heijastin ulkoreunoilla. Huom. paripyörät eivät vaadi punakeltaraidoitusta, heijastimet ja valot kylläkin, kuten alla olevassa kuvassa.

Suurinta leveyttä osoittavat valot ja heijastimet:

- * Valoaukon pinta-ala on oltava vähintään 50 cm², esim. 7.5*7.5 cm
- * Lampun teho vähintään 15 W, enintään 21 W
- * Eteenpäin ruskeankeltaiset, taaksepäin punaiset
- * Heijastimien koko: 10 cm leveät ja 20 cm korkeat
- * Heijastimien väri: Eteenpäin valkoinen tai ruskeankeltainen, taaksepäin punaiset
- * Valojen ja heijastimien korkeus maasta tulisi olla 35-150 cm, jollei rakenteet muuta vaadi. Käytännössä paras paikka lienee lokasuojien päällä/tasolla.
- * Työkoneiden merkkämisessä heijastimien/valojen kokoa ei ole määritetty.

Lisäksi on oltava puna/keltaraidoitus, jonka on ulotuttava ulkoreunoille asti. Heijastimien ja valojen koko olisi hyvä olla yllä mainittu, mutta laissa kokoa ei ole määritetty.

TRAKTORIN JA MOOTTORITYÖKONEEN SEKÄ NIIHIN KYTKETYN HINATTAVAN AJONEUVON TAI TYÖKONEEN LEVEYS

Traktoria ja moottorityökoneita, jonka leveys on yli 2.6 m, mutta ei kuitenkaan 3 m, saa kuljettaa tiellä, kun sitä siirretään työpaikalta toiselle tai huoltoon.

Traktorin suurinta leveyttä mitattaessa ei oteta huomioon levikepyöriä eikä työkonetta. Kun yli 2.6 metriä leveää traktoria (levikepyöristä mitattuna) kuljetetaan tiellä, on siihen kiinnitettävä lisävalot/heijastimet (edellisellä sivulla mainitut). Valojen ja heijastimien yhteiskäyttöä vaaditaan kuitenkin vain pimeään aikaan tai näkyvyyden muuten ollessa heikko. Eli aina levikepyörien ollessa kytkettynä (kuljetuksen ollessa yli 2,6 metriä leveä) vähimmäisvaatimuksena on heijastimet.

Traktoriin saa kytkeä hinattavan ajoneuvon, jonka leveys on 2.60 metriä. Mikäli traktori on leveämpi kuin 2.60 m, siihen saa kytkeä korkeintaan yhtä leveän hinattavan laitteen, **ei perävaunua**, kuin traktorin leveys on. Sitä ei saa kuitenkaan siirtää tiellä kuin työpaikalta toiselle tai huoltoon.

Traktoriin kytkettäessä lietalannan kuljetukseen/levitykseen tarkoitettu säiliöperävaunu, saa sen leveys olla enintään 3.3 m. Leveyden ollessa yli 2.6 m tulee perävaunu varustaa erityisin valoin ja heijastimin. Huom. lietalannan kuljetus sallittua ainoastaan ko. perävaunulla, mikäli sen leveys on yli 2.6 metriä.

LIIKENNELUPA JA LUVANVARAINEN LIIKENNE

Traktorikuljetuksissa ei vaadita liikennelupaa vaikka kuljetuksia suoritetaan korvausta vastaan, **POIKKEUS LIIKENNETRAKTORI**

Liikennelupa tarvitaan/vaaditaan:

- **Kun liikennetraktorilla (vuokratullakin) suoritetaan korvausta vastaan tavarankuljetusta; ei massarajoja!**
- **Kun kuljetuksen pääpaino yritys -, liike- ja ansiotoimintaan liittyen suoritettuna kokonaisurakassa tai työkokonaisuudessa on vähintään 30 % .**
- **Luvanvaraiseksi muuttuu traktoriperävaunuyhdistelmän kuljetus, jota suoritetaan korvausta vastaan ja jonka kytkentämassa perävaunussa (todellinen akseli/telimassa) ylittää 10 tonnin rajan. Laki koskee myös tavallisia maa- ja metsätaloudessa käytettäviä traktoreita, jotka luokitellaan 10 tonnin kytkentämassan ylittyessä liikennetraktoreiksi. Kuitenkin on huomioitava senhetkinen käyttökysymys, eli täyttyykö yllä olevat ehdot kokonaisurakan suhteen.**

Liikennelupaa liikennetraktorille ei tarvita

- **Oman tavaran kuljettamisessa**, kuten sorakuljetukset, oma kuoppa tai vuokrattu kuoppa. Vuokrakuopissa vaaditaan kuitenkin pitempiaikainen, vähintään noin 2 vuoden sopimus.
- Maa- ja metsätalouden harjoittajan sekä eläin/kalatalouden harjoittajan kuljetuksia näiden elinkeinon harjoittajien hallinnassa olevalla liikennetraktorilla oman kunnan alueella tai enintään 50 km etäisyydellä ”kotipaikasta”

Mikäli liikennetraktori on rekisteröity muun kuin maa- ja metsätalouden harjoittajan nimiin ei tämä pykälä ole voimassa. Esim. urakoitsijan nimissä olevalla liikennetraktorilla vaaditaan ko. kuljetuksissa liikennelupaa!

- Työurakoiden tai muiden sopimuksen kohteena olevien työkokonaisuuksien yhteyteen kuuluvaa tavaran kuljetusta urakoitsijan tai muun suoritusvelvollisen hallinnassa olevilla ajoneuvoilla, jos kuljetuksen **kustannusten** osuus on enintään 30 % urakasta tai työkokonaisuudesta.
- Konsernin tai siihen verrattavan yhtymän taikka kunnan, kuntayhtymän tai kuntakonserniin kuuluvan yhteisön kuljetuksia tai kunnan, kuntayhtymän tai kuntakonserniin kuuluvan yhteisön järjestämiin sosiaali- ja terveyspalveluihin liittyviä kuljetuksia sen hallinnassa olevilla ajoneuvoilla.
- Elinkeinotoiminnan yhteydessä **elinkeinotoimintaan tavanomaisesti liittyvää tavaran kuljetusta** elinkeinonharjoittajan hallinnassa olevilla ajoneuvoilla, jos kuljetuksen osuus on enintään 30 prosenttia koko elinkeinotoiminnasta. **Ei sovelleta maatalouden ulkopuoliseen urakointiin, vaan ne ovat urakkakokonaisuuksia!**

LAKI POLTTOAINEMAKSUSTA

Maa- ja metsätaloudessa käytettävät traktorit

Traktoria saadaan käyttää polttoainemaksua suorittamatta maa- ja metsätaloudessa. Metsätalouden kuljetukseksi katsotaan muun ohessa puun korjuuseen käytettävän traktorin siirtäminen puutavaraa kuljettamatta yleisellä tiellä työkohteeseen tai työkohteesta toiseen sekä puutavaran siirtäminen traktorilla yleisen tien yli.

Puutavaran kuljettaminen yleisellä tiellä edellyttää verollisen polttoaineen käyttöä, poikkeuksena **2 momentin 4 kohdan kuljetukset** .

Maatilan harjoittajan hallitsemaa tai maatilatalouden harjoittajien yhdessä hallitsemaa traktoria/liikennetraktoria saadaan lisäveroitta käyttää kuljetuksiin, jotka liittyvät:

- 1) maatilatalouden harjoittajan **oman tilan** puutavaran hankintakauppaan
- 2) maatilatalouden harjoittajan **oman tilan** maa- ja kiviaineksen myyntiin
- 3) maatilatalouden harjoittajan **omaan** puutarhaviljelyyn tai turkistarhaukseen silloinkin, kun niitä harjoitetaan, maa- ja metsätaloudesta erillisenä liikkeenä
- 4) **maatilatalouden harjoittajan yksityistalouteen**

Yksityistalouteen liittyvänä kuljetuksena ei pidetä korvausta vastaan tapahtuvaa kuljetusta.

Mitä on säädetty maatilatalouden harjoittajan omasta tilasta, sovelletaan myös maatilatalouden harjoittajan muutoinkin kuin omistussuhteen perusteella hallitsemaan tilaan.

Maatilatalouden harjoittajalla tarkoitetaan sellaista verovelvollista, jota verotetaan maatilatalouden tuloverolain nojalla 543/1967 tai metsätalouden tulosta tuloverolain 1535/1992 43 § mukaan.

Diesel/päivämaksu vai polttoöljy traktorissa

Traktorien käyttäminen verovapaasti polttoöljyllä: Saa käyttää maa – ja metsätaloudessa omistus tai hallintasuhteista riippumatta. Veronalaisuuden ratkaisee ainoastaan traktorin käytön tarkoitus ja se, mitä ajoja sillä suoritetaan sekä kuka niitä ajaa.

Maatilan ulkopuolella tapahtuva urakointi on veronalaista. (Pääsääntöisesti kaikenlainen urakointi on veronalaista.) Tämä koskee myös suljetulla alueella tapahtuvaa urakointia.

Polttoainevapaus polttoainemaksulain 7 § 1 momentin ajoissa, koskee **kaikkia traktoreiksi luokiteltavia ajoneuvoja** riippumatta niiden omistussuhteista. Jolloin kysymykseen voi tulla sekä maatilatalouden harjoittajan, naapurin, liikennöitsijän kuten myös koneurakoitsijan traktori, kunhan käyttö on vain maa- ja metsätalouteen liittyvää, eikä ajoa suoriteta rahtiajona. Rahtiajolla tarkoitetaan tässä teoksessa mainittuja erillistä korvausta vastaan suoritettavia ajoja.

Polttoainemaksun alaisuus ratkaistaan yksinomaan traktorin käyttötarkoituksen perusteella. Rahtiajon tulkinta perustuu Aken kantaan, eli mikäli ajosta sinällään otetaan erillinen rahallinen tai muu vastaava korvaus ei ajo kuulu maa- ja metsätalouden ajoihin. Aken kanta perustuu verohallituksen ohjeeseen moottoriajoneuvoverolaista nro 13579/54/86.

Polttoainemaksusta vapaat ajoneuvot:

- moottorityökoneet
- **moottorityökoneiksi varustetut traktorit**
 1. kun niitä ei käytetä muihin kuin niiden käyttötarkoituksesta johtuviin kuljetuksiin itse työalueella tai
 2. niiden siirtyessä työalueelta toiselle,
 3. sisältäen niiden omien poltto- ja voiteluaineiden kuljetuksen
 4. sekä niissä ei ole muuta kuin välittömästi työkonetehtäviin liittyvää lavaa, säiliötä tai muuta kuormatilaa

- 5. tavarankuljetus on kiellettyä!**
- **traktorit turvavyömaalla**

Polttoaineen lisäveron maksaminen

Polttoaineen päivämaksun voi suorittaa etukäteen traktorista ja liikennetraktorista:

Ei voi suorittaa kuitenkaan dumperista, moottorityökoneesta eikä rekisteröimättömästä ajoneuvosta

Lisäveron voi maksaa päivämaksuna postitoimipaikoista. **Lisävero on suoritettava ennen käyttöön ryhtymistä.**

Kuitista on ilmentävä

- **käyttäjän nimi,**
- **traktorin rekisteritunnus sekä**
- **päivät, miltä päivämaksu on suoritettu**

Kuitti oltava traktorissa mukana ja esitettävä liikennettä valvovalle poliisi, tulli tai rajamiehelle.

HENKILÖ- JA TAVARAKUORMAUS, SIDONTA, TUENTA JA MERKINTÄ

Henkilökuormaus traktorissa ja sen perävaunussa

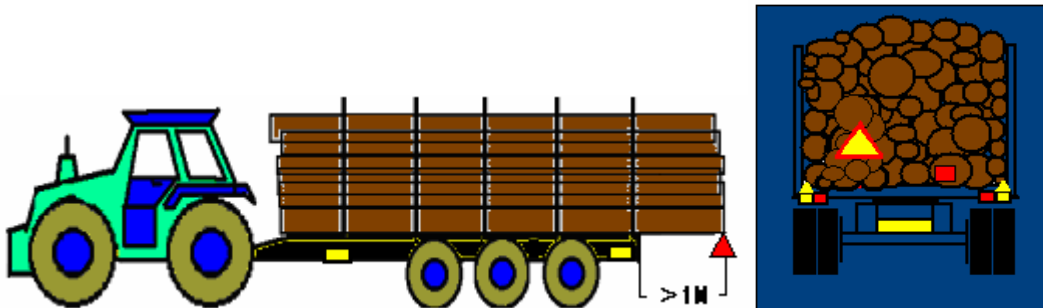
Traktoriin ja moottorityökoneeseen saa kuljettajan lisäksi ottaa kuljetettavaksi enintään 2 ihmistä, jos näille on järjestetty kiinteät turvalliset istuimet.

Tavarakuormaus, kuorman sitominen ja kiinnittäminen.

- Tavarakuormasta koskevat samat säännöt kuin muitakin ajoneuvoja, eli kuormasta on tehtävä mahdollisen liikenneturvallinen sitomalla tai tukemalla se siten, ettei se pääse liikkumaan eikä tippumaan kuormasta.
- Kuormasta on tehtävä mahdollisimman matala ja tasapainoinen keskiakseliin katsottuna ja se on pyrittävä aina tukemaan etupäätyä vasten.
- Terävät osat on suunnattava taaksepäin.
- Kuorma on suojattava kuormapeitteellä, jos on vaara, että kuorma varisee tai pölyää tielle ajoviiman vaikutuksesta.
- Sitomisvälineiden tulee olla ehjiä.
- Puutavara on sidottava vähintään yhdellä sitomisvälineellä. Mikäli puiden pituus on yli 3 m, on käytettävä vähintään kahta sitomisvälinettä.
- Jos tavara tai kuljetettava esine on tuettu sivutolppia vasten, sen tulee nojata vähintään kahteen saman sivun pystytolppaan.

Kuorma on aina merkittävä sen ulottuessa yli 1 metrin ääriiviivan ulkopuolelle takana,

- **päiväsaikaan** punainen 0.3*0.3 suuruinen **punainen lippu**,
- **pimeään aikaan** vaaditaan **punaista valoa** osoittava **valaisin**.
- Muista aina **hitaan ajoneuvon kilpi!**

LOPPULAUSUMA YHTEISEN TURVALLISUUDEN JA LIIKENTEEN SUJUMISEN SAAVUTTAMISEKSI

Tienkäyttäjän yleiset velvollisuudet. Tienkäyttäjän on noudatettava liikennesääntöjä sekä muutenkin olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta vaaran ja vahingon välttämiseksi. Hitaan ajoneuvon kuljettajan tulee ottaa muu liikenne huomioon liikenteen sujumisen kannalta eli päästää ruuhka-aikaan mahdollisuuksien mukaan normaalinopeutta ajava liikenne ohitseen käymällä pysäkeillä ja p-paikoilla.

Muuta huomioitavaa muiden ajoneuvojen ja henkilöiden liikenneturvallisuuden säilyttämiseksi: Pellolta tielle tultaessa on muistettava puhdistaa suurimmat mullat/hiekat/savet jne pois renkaista, jotta ne eivät aiheuta vaaraa muulle liikenteelle, lähinnä kevyelle liikenteelle, kuten moottoripyörille ja mopoille. Moottoripyörän ajaessa kurvissa tämänkaltaiseen ”esteeseen” kuten hiekkaan/multaan/saveen, saattaa tapahtua vaarallinen tieltä suistuminen, jonka seurauksia jokainen voi miettiä!

Kuvia traktorin, hinattavien ajoneuvojen ja työvälineiden merkitsemisestä.

Huom. hinattavat ajoneuvot eikä paripyörät vaadi punakeltaraidoitusta, sallittuja kuitenkin!

